

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/119/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724204665
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2026:6724204665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, 2/ mal. E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, zast. matkou žalobkyňa 1/, 3/ mal. F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, zast. matkou žalobkyňa 1/, všetci žalobcovia právne zast.: Advokátska kancelária Mgr. Peter Mešenec, s. r. o., IČO: 56 462 107, so sídlom Prievozská 1314/39, 821 09 Bratislava, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava-Staré Mesto, právne zast.: Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s. r. o., IČO: 36 868 299, so sídlom Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/79/2024-155 zo dňa 09.07.2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/79/2024-155 zo dňa 09.07.2025 v napadnutých výrokoch I. a III. **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovaná je **p o v i n á** zaplatiť žalobcom 1/ - 3/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol nasledovne:

„I/ Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy:

- žalobkyňi 1/ sumu vo výške 18.000,-- EUR,

- žalobcovi 2/ sumu vo výške 21.000,-- EUR,

- žalobkyňi 3/ sumu vo výške 21.000,-- EUR,

všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II/ V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcov **z a m i e t a**.

III/ Žalovaný je **p o v i n n ý** spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov konania v rozsahu 100% v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania.“

1.1 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia podali na tamojšom súde dňa 29. 11. 2024 žalobu, ktorou sa domáhali zaviazať žalovaného zaplatiť žalobkyňi 1/ sumu 24.000,- Eur, žalobcom 2/ a 3/ každému po 27.000,- Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnili tým, že dňa XX. XX. XXXX došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bol usmrtený G. B., nar. XX. XX. XXXX. Usmrtený bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobcov 2/ a 3/. Okolnosti dopravnej nehody vyplývajú z uznesenia OP Zvolen zo dňa 31. 03. 2022, podľa ktorého „... vodič motorového vozidla H. I. ev. č. D. XXXXX pri prejazde ľavotočivej zákruty neprispôsobil rýchlosť jazdy stavu a povahe vozovky, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať tak, ako mu to ukladá § 16 ods. 1 zákona

č. 8/2009 Z.z. a na základe zníženého koeficientu trenia oproti predchádzajúcemu úseku komunikácie zišiel mimo vozovku vľavo, kde sa zrazil s chodcom G. B., ktorý po predchádzajúcej dopravnej nehode stál mimo cesty vo svahu, následkom čoho došlo k jeho usmrteniu.“ V čase dopravnej nehody predmetné motorové vozidlo malo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka je objektívna, t.j. bez ohľadu na zavinenie. Nie je preto potrebné, aby bola vyslovená vina vodiča v trestnom konaní. Z popisu priebehu dopravnej nehody je jednoznačné, že k usmrteniu poškodeného došlo výlučne v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného. Ku vzťahu žalobkyni 1/ k nebohému uviedla, že sa s ním spoznala ako 12 ročná, v 15-tich rokoch začali spolu chodiť, ľúbili sa, trávili spolu veľa času. G. pracoval, chodil na brigády a žalobkyňa študovala. Po ukončení školy začali spolu bývať, v roku 2018 sa im narodil syn - žalobca 2/. V roku 2019 uzatvorili manželstvo. Manžel začal prevádzkovať taxislužbu a v roku 2021 sa im narodila dcéra - žalobkyňa 3/. Nebohý trávil všetok svoj voľný čas s rodinou, deti nadovšetko miloval, chodili na spoločné výlety a dovolenky. Ako manželia si vedeli vyhradiť aj čas iba na seba, vzájomne sa chápali, podporovali. Ich rodinný život bol náhle, neočakávane a tragicky ukončený, žalobkyňa 1/ by dala všetko za to, aby to vrátila späť. Nebohý jej nesmierne chýba ako partner, ako otec. V jeho osobe išlo o mladého človeka, ktorý mal celý život pred sebou, ich rodinný život bol na začiatku. Ďalší život a dôležité životné udalosti budú musieť žalobcovia prežiť bez neho. Žalobcovia boli výživou odkázaní na zosnulého. V dôsledku dopravnej nehody došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich vzťahov v rámci súkromného a rodinného života, tento stav je trvalý a nenávratný. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR je súčasťou práva na ochranu súkromia aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny (rozsudok zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn. 1Cdo/77/2009, rozsudok zo dňa 17. 02. 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009). Súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život (uznesenie NR SR zo dňa 02. 02. 2022 sp. zn. 9Cdo/87/2021). Žalobcovia poukázali na prelomové uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016, podľa ktorého pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o PZP je ústavne konformným spôsobom interpretovaný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach konštatuje, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná (uznesenie zo dňa 31. 07. 2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016). Žalobcovia si uplatňujú nemajetkovú ujmu, podľa § 13 ods. 3 OZ má súd prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo/89/97 samotná závažnosť ujmy vzniknutá v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia poukázali na konkrétne okolnosti, ktoré uviedli pri popise vzťahu so zosnulým, pri uplatnení nároku vychádzali aj z výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú priznávajú súdy oprávneným pozostalým osobám za smrť blízkej osoby pri dopravnej nehode, pričom žalobcovia 2/ a 3/ boli v čase dopravnej nehody maloletí. (Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 288/2017 zo dňa 05. 12. 2017). Žalobcovia zároveň poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19. 09. 2018 sp. zn. 25Cdo/894/2018, v ktorom sa súd vysporiadal s tým, že sa v Českej republike už neuplatňuje paušálna náhrada nemajetkovej ujmy, ale je treba, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnila ekonomický vývoj spoločnosti. Najvyšší súd určil základnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20-násobku priemernej hrubej mzdy pre najbližšie osoby (manžel, rodičia, deti) s tým, že základná suma by mala byť modifikovaná s ohľadom na špecifické okolnosti na strane poškodeného a škodcu len rádovo v desiatkach percentách. V roku 2020 bola priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR 1.130,- Eur, základná čiastka náhrady nemajetkovej ujmy tak predstavuje sumu 22.660,- Eur. Žalobcovia pripojili prehľad rozhodnutí krajských súdov SR v otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy (č. I. 22, 23).

1.2 V ďalšom obsahu odôvodnenia súd poukázal na jednotlivé vyjadrenia sporových strán, vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce, vysporiadal sa s námietkou žalovaného o predčasnosti žaloby a nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov tak, že tieto vyhodnotil ako nedôvodné. Vo veci aplikoval ustanovenie § 11, § 13 a § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 4 ods. 1 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“).

1.3 Súd ustálil, že predmetom posúdenia je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená stratou blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody označenej v žalobe. Žalobcovia ako povinnú osobu označili prevádzateľa motorového vozidla v zmysle § 427 OZ, keď v dôsledku stretu prevádzky motorového vozidla a chodca došlo k úmrtiu chodca, a tento bol manželom žalobkyne 1/

a otcom žalobcov 2/ a 3/. Žalobcovia preukázali a uvedená skutočnosť ani nebola sporná, že v čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo poistené u žalovaného, pričom svoj nárok uplatnili priamo voči poisťovateľovi v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Taktiež súd uviedol, že nárok žalobcov na náhradu škody vyplýva priamo zo zákona, a žiaden právny predpis nepodmieňuje jeho uplatnenie na súde ukončením prešetrenia poistnej udalosti poisťovateľov. Pokiaľ žalovaný namietal predčasnosť žaloby z dôvodu neukončenia trestného stíhania, z ktorého by malo vyplynúť zavinenie vodiča, súd konštatoval nedôvodnosť i tejto námietky, keď v čase rozhodovania súdu bolo obom stranám známe právoplatné skončenie trestného stíhania jeho zastavením. Žalobcovia svoj nárok odvodzovali od objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla, okolnosť, že na strane vodiča nie je konštatované zavinenie, nemá žiaden vplyv na posúdenie objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla v zmysle § 427 OZ. Takisto súd konštatoval, že v zmysle existujúcej judikatúry slovenských súdov je aktuálne ustálený záver o tom, že i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Súd preto poukázal na závery vyjadrené v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/234/2018.

2. Konštatoval, že v danej veci si žalobcovia uplatňujú nárok na odškodnenie zo širších hľadísk, kde skutkovým podkladom žaloby je smrť osoby blízkej (manžel a otec). Opodstatnenosť žaloby vyvodzovali zo zásahu do širokej škály osobnostných práv, najmä práva na rodinný život, a práva na súkromie, ktoré zahŕňa aj právo fyzických osôb vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla v budúcnosti rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Súd uzavrel, že zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je zodpovednosťou objektívneho charakteru, kde sa nevyžaduje zavinenie. Otázka aktívnej vecnej legitímácie je úzko prepojená aj s posudzovaním pasívnej vecnej legitímácie v kontexte výkladu pojmu „škoda na zdraví“ v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý bol podrobený súdnemu prieskumu aj v súvislosti s otázkou možnosti eurokonformného výkladu nemajetkovej ujmy. Súd tak dospel k záveru, že žalobcovia sú aktívne vecne legitímovaní vzhľadom na preukázanie zásahu do ich osobnostných práv predovšetkým práva na rodinný život, práva na súkromie.

3. V ďalšom súd poukázal na ustanovenie § 428 Občianskeho zákonníka, a vyporiadal sa s námietkou existencie liberačného dôvodu, kedy žalovaný poukazyval na to, že škoda vznikla nezávisle od prevádzky motorového vozidla, ktoré viedol poistený vodič, pričom škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Súd poukázal na to, že objektívna zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou dopravného prostriedku je pomerne prísna, pretože takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzkovateľa. Vyplýva to z prvej vety ustanovenia § 428 OZ, podľa ktorej sa prevádzkovateľ svojej zodpovednosti nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Podľa názoru súdnej praxe motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale motor je v prevádzke. Už samo uvedenie motora do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa tak stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve prístupnom verejnosti alebo ešte v garáži, resp. bez ohľadu na to, či motor uviedol do chodu sám prevádzkovateľ alebo jeho pracovník. V danom prípade na základe vyšetrovania predmetnej dopravnej nehody a to najmä z výsluchu vodiča a znaleckého posudku č. X/XXXX nepochybne vyplynulo, že k dopravnej nehode a to k stretu motorového vozidla s chodcom stojacim mimo cestnej komunikácie došlo pri prevádzke motorového vozidla, znalec ako technickú príčinu prejedenia motorového vozidla mimo cesty vľavo označil nerovnomerný koeficient trenia, avšak považoval za otázku právnu, či vodič za daných okolností toto mohol predvídať. V trestnom konaní bol nepochybne prijatý záver pri zastavení trestného stíhania, že trestnoprávna zodpovednosť vodiča nenastala, pretože nebola naplnená subjektívna stránka trestného činu, t.j. zavinenie. Okolnosť, že na vozovke bola ojedinelá námraza, nemôže mať za následok pričítanie tejto okolnosti vodičovi, že túto okolnosť mohol predvídať. Otázka zavinenia sa z trestnoprávneho hľadiska právne posudzuje inak, ako otázka občianskoprávnej zodpovednosti v tomto konkrétnom prípade. Liberácia je viazaná na podmienku, že prevádzkovateľ preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Vynaložením všetkého úsilia treba rozumieť všetku objektívnu starostlivosť, ktorá sa mohla vynaložiť na zabránenie vzniku škody. V znaleckom posudku č. X/XXXX znalec uzavrel, že vodič motorového vozidla mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by na danom úseku cesty jazdil rýchlosťou 50 km/hod. Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že pod vplyvom tejto dopravnej nehody následne ďalší vodiči na danom úseku cesty primerane spomalili, a k ďalšej nehode už nedošlo. Z uvedeného vyplýva, že ktokoľvek pri rýchlosti 50 km/hod. a menšej, mohol dopravnej nehode zabrániť. Žalovaný tak v konaní nepreukázal, že na strane vodiča bola vynaložená všetka objektívna starostlivosť

na zabránenie vzniku dopravnej nehody. Okolnosť prítomnosti ojedinelej námrazy na vozovke v mieste dopravnej nehody tak bola len jednou z príčin dopravnej nehody, nie jedinou. Súd nezistil, že by v tomto prípade bol preukázaný liberačný dôvod, ktorý by zbavoval prevádzkovateľa motorového vozidla zodpovednosti za škodu spôsobenú v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Túto námietku žalovaného súd tak považoval za nedôvodnú.

3.1 Ďalej sa súd vysporiadal s námietkou spoluzavinenia poškodeného a konštatoval, že záver žalovaného o správaní sa nebohého chodca vyplynul zo záverov znaleckého posudku č. XX/XXXX J. K. X/XXXX, kde znalci vzhľadom na zistené zranenia zomrelého vyslovili predpoklad o možnom pohybe chodca po svahu. Z dôkazov vyšetrovacieho spisu však vyplynul záver, že pre neprítomnosť potrebných stôp nebolo možné ustáliť správanie a presnú polohu chodca voči motorovému vozidlu, jedinou stopou bola krvná stopa mimo vozovky, kde bolo určené pravdepodobné miesto zrážky motorového vozidla s chodcom. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX však jednoznačne vyplynulo, že chodec nemal žiadnu technickú možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody. Samotná okolnosť, že poškodený pred posudzovanou dopravnou nehodou sa s veľkou pravdepodobnosťou sám so svojim motorovým vozidlom na danom úseku cesty dostal mimo vozovku, zrejme taktiež v dôsledku nerovnomerného trenia vozovky, nepreukazuje zavinené porušenie povinností na strane chodca, zo žiadneho dôkazu takýto záver nevyplýva. Správanie poškodeného opísané žalovaným po jeho vlastnej dopravnej nehode je len predpokladom, nie preukázanou skutočnosťou, a samo osebe nesvedčí o zavinenom protiprávnom konaní poškodeného. Súd tak nezistil také správanie poškodeného - zomrelého, ktoré by napĺňalo skutkovú podstatu jeho zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ. Preto nebolo možné na nároku na náhradu škody započítať zavinenie poškodeného, či už výlučne alebo pomerne.

3.2 K výške uplatňovanej a priznanej nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že zásahom do života zomrelého nielen že došlo k strate jeho života, ale zasiahlo sa aj do jeho rodinného zväzku. Následky tohto zásahu do rodinného života žalobcov sú nereparovateľné. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, poskytnutá v peniazoch môže prispieť aspoň k zmierneniu vzniknutého stavu. K okolnostiam závažnosti utrpenej ujmy žalobcov vypovedala žalobkyňa, a dokladovala ich vzťah rodinnými fotografiami. Zo strany žalovaného nebola spochybňovaná pravdivosť tvrdení žalobkyne týkajúca sa veľmi intenzívneho vzťahu so zomrelým, ako manželom a otcom ich spoločných maloletých detí. K úmrtiu poškodeného v dôsledku dopravnej nehody došlo vo veku jeho 27 rokov, žalobkyňa 1/ bola vo veku 24 rokov, maloletý syn vo veku 3 rokov, a maloletá dcéra vo veku 11 mesiacov. K pretrhnutiu manželských väzieb došlo vo veľmi mladom veku manželov krátko po uzavretí manželstva. Maloleté deti boli vo veľmi nízkom veku, keď stratili otca. Žalobkyňa vo svojej výpovedi popísala, aký hlboký zásah pre ňu aj pre maloleté deti znamenala strata nebohého. Dodnes sa s touto stratou len ťažko vyrovnávajú, otec im chýba v bežnom živote, najviac to pociťujú pri sviatkoch, oslavách a dovolenkách. Bezprostredne po nehode žalobkyňa nebola schopná jazdiť autom, prežívala hlboký smútok a žiaľ, keďže sa jej nepodarilo získať skorý termín u odborníka, všetko zvládla sama za pomoci priateľov a rodiny. Aj teraz s odstupom času, ak potrebuje psychickú podporu, pomôže jej najbližšia rodina a priatelia. Uviedla, že spolu s deťmi boli výživou odkázaní na finančný príjem manžela, ona študovala a bola na materskej dovolenke. Po udalosti štúdium nedokončila. Bola nútená sa zamestnať. Toho času je to otec žalobkyne, ktorý poskytuje osobnú pomoc, a zastupuje tak mužský vzor v rodine, poskytuje im aj finančnú podporu. K hodnoteniam kritérií na strane škodcu súd poukázal na to, že sa uplatnia v zmysle judikatúry len vtedy, ak mali súčasne vplyv na vnímanie ujmy oprávnených osôb, čo naplnené v posudzovanom prípade nebolo. Ústretový prístup škodcu z vykonaného dokazovania nevyplýval, ani prípadný dopad udalosti na duševnú sféru škodcu nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami. Na majetkové pomery škodcu sa prihliada len výnimočne v zmysle určitej moderácie vedenej záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu. Vyslovenie ľútosťi v akejkoľvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009). Súd tiež konštatoval, že z vyšetrovacieho spisu vyplynul záver o tom, že v čase dopravnej nehody na danom úseku cesty bola vykonávaná riadna údržba cesty zo strany správcu pozemnej komunikácie, napriek tomu bola konštatovaná v mieste dopravnej nehody prítomnosť ojedinelej námrazy na vozovke, a preto súd konštatoval, že dokazovaním v trestnom konaní nebola zistená zodpovednosť správcu komunikácie za škodu vo vzťahu k závade v zjazdnosti komunikácie vo forme ojedinelej námrazy, ako jednej z príčin vzniku škody, ktorú si žalobcovia v tomto konaní uplatňujú. Súd preto konštatoval, že škodu ako následok v príčinnej súvislosti s ojedinelou námrazou nemožno pričítať prevádzkovateľovi motorového vozidla, ani správcovi komunikácie, avšak túto okolnosť bolo potrebné zohľadniť pri určení rozsahu nemajetkovej ujmy, za ktorú nesie zodpovednosť škodca, a v konečnom dôsledku aj žalovaný ako poisťovateľ škodcu.

3.3 V ďalšom obsahu odôvodnenia súd vykonal vyhodnotenie súdnych rozhodnutí o priznaní náhrad nemajetkovej ujmy, a vykonal tiež komparáciu v konaní zistených okolností s inými prejednávateľnými a právoplatne skončenými vecami, keď poukázal na rozsudky Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Banskej Bystrici a pod. Uviedol, že pri nevhľadnutí mimoriadnosti prípadu s ohľadom na zistený skutkový stav následkov úmrtia poškodeného pre jednotlivých žalobcov, a s prihliadnutím na okolnosti vzniku škody, má súd za to, že suma 21.000,- Eur prináleží čo do dôsledkov najviac zasiahnutým maloletým deťom - žalobcom 2/ a 3/, že náhrada žalobkyni 1/ ako manželke, je adekvátne vo výške 18.000,- Eur. Súd mal za to, že takto určené sumy náhrady nemajetkovej ujmy sú primerané charakteru a zmyslu tejto satisfakcie. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprímeraná okolnostiam prípadu, zohľadňuje aj životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípadne likvidácie, i s poukazom na pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného.

3.4 O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, a uviedol, že žalobcovia neboli v konaní úspešní v plnom rozsahu s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých, avšak rozhodnutie o výške plnení záviselo od úvahy súdu, a preto s doterajšou rozhodovacou praxou (Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 475/2018), i v súlade so satisfakčnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ich čiastočný neúspech nemal vplyv na posúdenie priznania plnej náhrady trov konania proti žalovanému.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu, pričom rozsudok súdu prvej inštancie napadla vo výroku I. a v závislom výroku III. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Podľa žalovanej súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil námietku žalovanej ohľadom existencie liberačného dôvodu podľa § 428 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie pri posudzovaní liberácie vzal do úvahy najmä znalecký posudok č. X/XXXX, ako to vyplýva najmä z bodu 17. odôvodnenia rozsudku. Žalovaná je však toho názoru, že vykonaným dokazovaním, najmä znaleckým posudkom č. X/XXXX, výsluchom znalca E. L., výsluchom vodiča C. M., bola preukázaná existencia liberačného dôvodu podľa § 428 OZ. Z dokazovania vyplynulo, že vodič C. M. vedome prispôboval svoju jazdu motorovým vozidlom poveternostným podmienkam a stavu a povahe vozovky, a to tým spôsobom, že motorové vozidlo viedol rýchlosťou 60 km/hod., pričom na inkriminovanom úseku je povolená rýchlosť 90 km/hod. Pri jazde rýchlosťou 60 km/hod. sa vodič C. M. nedostal so svojim motorovým vozidlom do šmyku, do smerovej nestability na prechádzajúcich úsekoch svojej jazdy, a preto mu nemožno klásť na zodpovednosť, že nepredvídal jediný a ojedinelý úsek v rámci celej absolvovanej jazdy motorovým vozidlom, ktorý bude namrznutý, keďže z jeho vnímania a pohľadu tomu nič nenasvedčovalo. I v inkriminovanom úseku vozovky bola realizovaná zimná údržba posýpacím vozidlom. Okolnosť, že v mieste za križovatkou na obec N. na vozovke bude námraza (miesto s vyšším koeficientom trenia, ako na predchádzajúcom úseku vozovky, ako to vyplýva zo ZP č. X/XXXX a z výsluchu znalca E. L.), keď na vozovke bola vykonaná zimná údržba, nemohol vodič C. M. predvídať. Nemohol teda ani vyhodnotiť, že rýchlosťou 60 km/hod. neprejde bezpečne bez straty smerovej stability vozidla inkriminovaný úsek vozovky. Tesne pred dopravnou nehodou C. M. sa na tom istom úseku vozovky stala rovnaká dopravná nehoda s iným motorovým vozidlom, ktorej účastníkom bol práve nebohý G. B.. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že pod vplyvom tejto dopravnej nehody následne ďalší vodiči na danom úseku cesty primerane spomalili, a k ďalšej nehode už nedošlo, z čoho vyplýva, že ktokoľvek pri rýchlosti 50 km/hod. a menšej mohol dopravnej nehode zabrániť, uvedené konštatovanie súdu je podľa žalovanej zavádzajúce a z vyšetrovacieho spisu nevyplýva. Súd ani neoznačil konkrétnu časť vyšetrovacieho spisu, z ktorej to má vyplývať. Žalovaná zvýraznila, že prvým účastníkom dopravnej nehody v dôsledku ojedinelej námrazy na vozovke bol nebohý G. B., ktorý ju rovnako ako C. M. nepredvídal. Vodič C. M. bol evidentne v poradí druhým účastníkom dopravnej nehody v dôsledku ojedinelej námrazy na vozovke, a keďže nebol svedkom dopravnej nehody nebohého G. B., bezprostredne túto dopravnú nehodu nevidel, nemohol vidieť ani jeho motorové vozidlo, keďže bolo pod svahom a zároveň nemohol vidieť ani nebohého G. B., pretože tento sa nepohyboval na vozovke, ale šplhal sa po svahu na vozovku a v dôsledku toho nemohol C. M. reagovať iným spôsobom na vzniknutú dopravnú situáciu, na dopravnú nehodu G. B.. Až svedkovia dopravnej nehody C. M. túto rozhodne videli, vnímali vlastnými zmyslami, v opačnom prípade by sa nemohlo jednať o svedkov. Len v dôsledku toho, že dopravnú nehodu svedkovia videli na vlastné oči, spomalili a následne zastavili na mieste dopravnej nehody a svojím následným pohybom na vozovke v mieste dopravnej nehody tak dokázali skôr upozorniť iných účastníkov dopravnej nehody, aby spomalili svoju jazdu, a to až tak, že inkriminovaným úsekom vozovky prešli bez komplikácií. Ak by však neexistovali očití svedkovia, ktorí sami začali regulovať dopravnú situáciu, je pravdepodobné, že by došlo k ďalšej dopravnej nehode ďalšieho motorového vozidla. Navyše, vodič C. M. dodržal právne

predpisy na úseku dopravy, neporušil ich. Motorové vozidlo C. M. bolo v dobrom technickom stave a zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že ak by bol v celom úseku komunikácie rovnomerný koeficient trenia vozovky 0,2, potom by vodič C. M. so svojim motorovým vozidlom prešiel úsekom miesta dopravnej nehody bez opustenia vozovky v rýchlosti 60 km/hod. Technickou príčinou prejedenia motorového vozidla C. M. mimo vozovky vľavo bol pravdepodobne znížený koeficient trenia oproti predchádzajúcemu úseku komunikácie v oblasti výjazdu na N.. Cesta bola v inkriminovanom úseku dňa 10.12.2021 riadne udržiavaná, bola pluhovaná spolu s posypom, ako to plynie z vykonaného dokazovania. Je tak evidentné, že príčina vzniku škody nesúvisela s prevádzkou motorového vozidla, ale súvisela s externou nepredvídateľnou udalosťou, ktorá vytvorila nebezpečnú situáciu na vozovke. Touto nepredvídateľnou udalosťou bolo ojedinelé miesto s poľadovicou, ktorá vznikla námrazou zamŕzaním stekajúcej vody na vozovku z okolia. Žalovaná tak má za to, že na rozdiel od súdu prvej inštancie bola v konaní preukázaná existencia liberačného dôvodu podľa § 428 Občianskeho zákonníka. Preto žalovaná navrhla, aby odvolací súd žalobu žalobcov zamietol z dôvodu existencie uvedeného liberačného dôvodu.

4.1 Ak by odvolací súd nezamietol žalobu žalobcov z vyššie uvedeného dôvodu, žalovaná navrhla, aby odvolací súd priznané sumy nemajetkovej ujmy žalobcom znížil z dôvodu, že sú neprímerane vysoké. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie poukázala na rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch nemajetkovej ujmy, pričom priznaná výška nemajetkovej ujmy bola nižšia, akú žiadali žalobcovia a zároveň je aj nižšia, akú priznal súd prvej inštancie v tomto konaní. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/111/2011, keď sa jednalo o obdobný prípad dopravnej nehody, kde súd priznal pozostalému manželovi za smrť manželky de facto nemajetkovú ujmu 11.500,- Eur a za smrť plnoletého syna nemajetkovú ujmu 11.500,- Eur. Ďalej žalovaná poukázala na rozsudok KS v Bratislave sp. zn. 7Co/86/2022, kde pozostalému manželovi bolo priznaných 15.000,- Eur a maloletému dieťaťu bolo priznaných 15.000,- Eur. Taktiež žalovaná poukázala na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/170/2019, KS Žilina sp. zn. 9Co/250/2018, rozsudok KS BB sp. zn. 15Co/153/2023 a rozsudok KS BB sp. zn. 11Co/77/2022.

4.2 Ďalej žalovaná uviedla, že je nepochybné, že pre žalobkyňu 1/ bola tragická smrť manžela negatívnym zážitkom a nepriaznivým psychologickým činiteľom. Z výpovede žalobkyne však vyplynulo, že smrť manžela sa prejavila tzv. bežným smútkom, neuzavrela sa do seba, neprejavila sa u nej duševná porucha spotrebou prípadnej medikamentózneho liečby. Žalobkyňa 1/ nevyhľadala odbornú lekársku pomoc, nepredložila súdu žiadny dôkazný prostriedok, z ktorého by vyplývalo, že vyhľadala psychológa alebo psychiatra. Z výpovede tiež vyplynulo, že žalobkyňa 1/ nebola existenčne závislá len na zosnulom manželovi. Žalobkyňa 1/ po úmrtí manžela nezostala sama opustená, ale má ešte dve maloleté deti, svokrovcov, manželových súrodencov s rodinami, rodičov a sestru, ktorí jej pomáhajú zvládať ťažkú životnú situáciu. Rodinný život žalobkyne 1/ tak nebol absolútne zničený. Žalobkyňa býva so svojimi rodičmi, pričom ako sama uviedla, nájom neplatí. Otec žalobkyne 1/ vodi jej deti, žalobcov 2/ a 3/ do škôlky, prípadne ide aj po nich. Vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/ žalovaná tiež považovala výšku priznanej nemajetkovej ujmy za primeranú a to s ohľadom na vyššie uvádzané súdne rozhodnutia, aj s ohľadom na vykonané dokazovanie. Faktom je, že žalobcovia 2/, 3/ boli v dôsledku tragickej nehody, pri ktorej zahynul ich otec, definitívne ochudobnení o jeho prítomnosť, výchovu a spoločne strávené chvíle, avšak žalobcovia 2/, 3/ majú vytvorené široké láskyplné rodinné zázemie a to tak v rodine na strane matky, ako aj na strane rodiny nebohého otca, ktorí s nimi udržiavajú intenzívny kontakt.

4.3 Žalovaná tiež poukázala na to, že sám nebohý G. B. svojim konaním spôsobil zásah do osobnostných práv žalobcov, a táto skutočnosť mala byť podľa názoru žalovanej súdom prvej inštancie zohľadnená pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy. Žalovaná poukázala na znenie ustanovenia § 441 OZ, podľa ktorého ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Z vykonaných dôkazov, ako aj z uznesenia Okresnej prokuratúry Zvolen zo dňa 19.12.2022 vyplývajú skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že odvolací súd by mal posúdiť aj zavinenie samotného nebohého G. B., pretože on sám ako vodič motorového vozidla skončil jazdu so svojim motorovým vozidlom mimo vozovky a následne namiesto toho, aby zabezpečil miesto dopravnej nehody a bezpečne v reflexnej veste opustil priestor dopravnej nehody a vzdialil sa od vozovky do bezpečia, tak z neznámeho dôvodu a nelogicky sa rozhodol po svahu pod úrovňou vozovky dostať naspäť na cestu, čo sa mu stalo osudným, keď skoro na rovnakom mieste, ako sa svojim motorovým vozidlom dostal mimo cesty aj C. M., keď v tomto momente došlo k stretu s nebohým G. B.. V dôsledku tohto svojho konania nebohý G. B. zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná tak navrhla, aby odvolací súd v prípade, ak nezamietne žalobu žalobcov z dôvodu existencie liberačného dôvodu podľa § 428 OZ, pristúpil k tomu, že zníži neprímerane vysokú sumu nemajetkovej ujmy priznanej jednotlivým žalobcom, a následne takto určenú primeranú výšku nemajetkovej ujmy žalobcom zníži o mieru spoluúčasti samotného G. B. a to

v rozsahu podľa úvahy odvolacieho súdu. Žalovaná tak navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Dňa 16.09.2025 sa k vyjadreniu žalovanej vyjadrili žalobcovia 1/, 2/, 3/ prostredníctvom právneho zástupcu. Rozsudok súdu prvej inštancie považujú za vecne správny a odvolanie žalovanej za nedôvodné. K námietke o existencii liberačného dôvodu žalobcovia poukázali na znenie § 428 OZ a uviedli, že objektívna zodpovednosť prevádzateľa za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku nie je bezvýnimočná. V ustanovení § 428 OZ sú uvedené dva liberačné dôvody. Prvý možno vyvodiť výkladom a contrario z prvej vety, a podľa neho sa prevádzateľ môže svojej zodpovednosti zbaviť, ak preukáže, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Druhým liberačným dôvodom je, že škoda síce bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, avšak napriek tomu prevádzateľ nemohol škodu zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho ako prevádzateľa požadovať. Druhým liberačným dôvodom je to, že príčinou škody bola neodvratiteľná udalosť, avšak nesmie ísť o subjektívnu neodvratiteľnosť. Znamená to, že ju za daných pomerov nemohol odvrátiť nielen príslušný prevádzkovateľ, ale ani iný prevádzkovateľ, ktorý by sa nachádzal na jeho mieste, v jeho postavení a celkovej situácii. Podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie o absencii liberačného dôvodu boli jednoznačné závery znaleckého posudku č. X/XXXX, kde znalec uzavrel, že vodič motorového vozidla mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by na danom úseku cesty jazdil rýchlosťou 50 km/hod. Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že pod vplyvom tejto dopravnej nehody následne ďalší vodiči na danom úseku cesty primerane spomalili, a k ďalšej nehode už nedošlo. Z uvedeného vyplýva, že ktokoľvek pri rýchlosti 50 km/hod. a menšej mohol dopravnej nehode zabrániť. K dopravnej nehode došlo v zimnom mesiaci, kedy cestná komunikácia bola pokrytá snehom, v čase nehody bola na zemi ešte kašovitá vrstva snehu, teda nešlo o suchú cestu. Z hľadiska aplikácie § 428 OZ je kľúčovým faktorom objektívna možnosť odvrátenia vzniku škody. Práve rýchlosť jazdy motorového vozidla je v kontexte predmetnej dopravnej nehody rozhodujúcim aspektom, ktorým bolo možné zabrániť vzniku škody. Podľa znaleckej organizácie objektívne existoval faktický spôsob ako zabrániť vzniku škody - a to znížením rýchlosti motorového vozidla. Skutočnosť, že vodič išiel nižšou rýchlosťou (60km/hod.), než je maximálne povolená rýchlosť na danom úseku cestnej komunikácie, neznamená, že nemohol zabrániť vzniku dopravnej nehody. Úsek cestnej komunikácie, na ktorom došlo k dopravnej nehode bol zjazdový inými motorovými vozidlami bez vzniku následných dopravných nehôd a to dodržaním nižšej rýchlosti motorového vozidla, inak by sa v danom čase musel úplne zakázať prejazd daného úseku ďalšími vozidlami. Ak by poisťovateľ z povinného zmluvného poistenia nebol povinný odškodňovať žiadne škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla v zimných mesiacoch len preto, že na cestnej komunikácii vznikla snehová pokrývka alebo poľadovica, ktorá spôsobila šmyk vozidla, takýto výklad by popieral základný účel povinného zmluvného poistenia, ktorý je zameraný na ochranu poškodených. Prijatie liberácie prevádzkovateľa len na základe nepriaznivých poveternostných podmienok by znamenalo praktickú elimináciu zodpovednosti počas zimného obdobia.

5.1 K námietke spoluzavinenia poškodeného žalobcovia predovšetkým poukázali na rozhodnutie NR SR sp. zn. 4Cdo/197/2022 a uviedli, že v danom prípade konanie poškodeného nenapĺňalo znaky protiprávnosti zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto nie je možné na strane poškodeného hovoriť o spoluzavinení. Chodec nemá právnu povinnosť očakávať, že auto vybočí z vozovky z dôvodu poľadovice, ak sa zdržiaval mimo cestnej komunikácie, poškodený neporušil žiadne pravidlá cestnej premávky. V čase vzniku škody sa poškodený nachádzal mimo cestnú komunikáciu, žiadnym spôsobom nemohol ohroziť bezpečnosť ani plynulosť cestnej premávky, nevytvoril z technického hľadiska náhlu ani akúkoľvek inú prekážku v cestnej komunikácii, nevošiel alebo neskočil do jazdnej dráhy motorového vozidla pohybujúceho sa po cestnej komunikácii, neporušil žiadne povinnosti podľa Zákona o cestnej premávke, správal sa disciplinovane mimo cestnú komunikáciu, existuje dôvodný predpoklad, že sa z miesta dopravnej nehody približoval smerom k cestnej komunikácii s cieľom privolať odbornú pomoc a takéto konanie nemožno považovať za protiprávne, či neopatrné. Pohyb poškodeného smerom k cestnej komunikácii nebol svojvoľný, či bezdôvodný, ale najskôr motivovaný snahou zabezpečiť pomoc v situácii, keď štandardné komunikačné prostriedky nemuseli byť dostupné (napr. nefunkčný rozbitý telefón, stratený telefón pri dopravnej nehode a pod.). Pokiaľ zosnulý nijako neprispel k svojmu usmrteniu, nemožno medzi jeho konaním a následkom hovoriť o príčinnej súvislosti. O spoluzavinení poškodeného by prichádzalo v úvahu hovoriť pokiaľ by poškodený opustil bezpečné miesto mimo cestnej komunikácie a vrátil sa na cestnú komunikáciu, čo sa však nestalo. Miesto nachádzajúce sa mimo cestnej komunikácie je z hľadiska bezpečnosti poškodeného považované za priestor, v ktorom je zabezpečená primeraná ochrana pred rizikami vyplývajúcimi z účasti na cestnej premávke, keďže poškodený sa v ňom nenachádza v rámci jazdnej dráhy ani inej časti komunikácie určených pre pohyb

motorových vozidiel a tým nie je vystavený bezprostrednému ohrozeniu zo strany ostatných účastníkov cestnej premávky.

5.2 K námietke žalovanej o neprimeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia poukázali a stotožnili sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a doplnili, že k úmrtiu zosnulého manžela došlo XX.XX.XXXX. Z výpovede pozostalej manželky je zrejmé, že vzťah k zosnulému trval od pätnástich rokov a viedol k uzavretiu manželstva v roku 2019 a teda fakticky vzťah trval takmer 10 rokov. V rámci konania pred súdom prvej inštancie žalobcovia poskytli konajúcemu súdu rozhodnutia, z ktorých je zrejmé, že primeraná výška nemajetkovej ujmy pre maloleté dieťa sa pohybuje v rozmedzí 15.000,- až 23.000,- Eur pre deti vo veku do štyroch rokov a priemerná výška je na úrovni 23.000,- Eur pre maloleté dieťa. Žalobcovia poukázali i na nález Ústavného súdu ČR I.ÚS 618/05 a tiež na rozhodnutia krajských súdov: rozhodnutie KS Nitra sp. zn. 25Co/170/2019, kde za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval sumu 20.000,- Eur pre maloleté dieťa vo veku dva roky, rozhodnutie KS BB sp. zn. 15Co/153/2023, kde za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval sumu 20.000,- Eur pre maloleté dieťa vo veku 9 rokov a rozhodnutie KS BB sp. zn. 11Co/77 2022, kde za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy súd považoval sumu 20.000,- Eur pre maloleté dieťa vo veku 6, 8, 11 a 12 rokov. V rozhodnutiach krajských súdov, na ktoré sa odvoláva žalovaný, bola maloletým deťom priznaná primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur. Posúdenie, či rozdiel vo výške 1.000,- Eur pre maloleté dieťa predstavuje neprimeranosť priznanej nemajetkovej ujmy, ponechali žalobcovia na úvahe odvolacieho súdu.

5.3 K náhrade nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie vo výške 18.000,- Eur pre pozostalú manželku doplnili žalobcovia rozhodnutia krajských súdov, z ktorých je zrejmé, že náhrada nemajetkovej ujmy ani pre druhu, nie to ešte manžela zosnulého, zdieľajúceho spoločnú domácnosť a tvoriacu funkčnú rodinu vo výške 15.000,- Eur je primeraná. Faktický vzťah medzi zosnulým a žalobkyňou 1/ trval takmer 9 rokov, vyústil do manželstva a funkčnej harmonickej rodiny s dvoma deťmi. V tejto súvislosti poukázali žalobcovia na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/13, rozhodnutie KS Nitra sp. zn. 25Co/170/2019, KS Nitra sp. zn. 9Co/8/2017. V súdnej veci pozostalá manželka uviedla, že je zamestnaná na dohodu v O. P. Q., kde má minimálnu mzdu, poberá vdovský dôchodok vo výške 169,- Eur a privyrobí si tak, že známym vyrába kytice. Úmrtím manžela došlo k výraznému zásahu do ekonomickej stability domácnosti, keďže zosnulý bol hlavným zdrojom príjmu. Jeho pravidelný mesačný zárobok slúžil na úhradu bežných životných nákladov a nevyhnutných potrieb domácnosti. Pozostalá manželka nemá rovnakú schopnosť nahradit' tento výpadok zo svojich vlastných zdrojov. Žalobcovia preto navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a priznal žalobcom voči žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Vyjadrenie žalobcov bolo doručené žalovanej s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť dňa 10.10.2025.

7. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcov nevyjadrila.

8. V dôsledku podaného odvolania žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Na základe podaného odvolania žalovanej, tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonšatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie náležite odôvodnil, keď odôvodnenie rozhodnutia

súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaná v podanom odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvolať zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadala ani doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v ustanovení § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jej viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ustanovením § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovanej a odvolacie dôvody uvedené v jej odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne, keď súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu vykonal správne právne posúdenie veci. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

12. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovej časti, tak aj v časti odôvodnenia a zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nad rámec uvedeného k zásadným odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd uvádza:

13. V podanom odvolaní žalovaná predovšetkým namietala nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie v otázke vyhodnotenia existencie liberačného dôvodu na strane žalovanej podľa § 428 Občianskeho zákonníka. Ďalej namietala neprimeranosť výšky jednotlivých náhrad nemajetkovej ujmy priznaných žalobcom 1/ až 3/, týkajúc sa každého jedného zo žalobcov a ďalšou podstatnou odvolacou námietkou bola námietka o existencii spoluzavinenia zomrelého G. B. zmysle § 441 Občianskeho zákonníka na zásahu do osobnostných práv žalobcom 1/ až 3/ jeho konaním, bezprostredne predchádzajúcim jeho usmrteniu.

14. Pokiaľ žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie žalovanou uvádzaného liberačného dôvodu v zmysle § 428 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len „OZ“), odvolací súd predovšetkým uvádza, že:

V zmysle § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

14.1 Predovšetkým je potrebné uviesť, že zodpovednosť za škodu spôsobenú povahou prevádzky dopravného prostriedku je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zodpovednosti bez zavinenia, kde sa jeho preukázanie osobitne nevyžaduje. Už súd prvej inštancie uviedol podstatný teoretický exkurz základných princípov zodpovednosti za škodu v zmysle § 427 - zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov a uviedol tiež, že § 428 OZ obsahuje dve skutkové podstaty, ktorým rozlišovacím kritériom je skutočnosť, či bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prevádzky, tzv. vnútorné okolnosti alebo okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe prevádzky tzv. vonkajšie okolnosti (napr. konanie tretej osoby). Okolnosť možno charakterizovať ako skutočnosť, bez ktorej by nebolo k škode došlo, a ktorá sa podstatným spôsobom na vzniku podieľala. Bez ohľadu na charakter okolností, ktoré viedli k vzniku škody musí byť pri oboch skutkových podstatách splnený predpoklad podľa § 427 OZ, že škoda vznikla v súvislosti s osobitnou povahou prevádzky ako všeobecným vyjadrením vlastností a javov plynúcich najmä z fyzikálnych charakteristík prevádzky dopravného prostriedku (rýchlosť, hmotnosť, zotrvačnosť a pod.), ak bola škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku a k vzniku škody viedli okolnosti, ktoré majú pôvod v prevádzke, neumožňuje § 428 OZ prevádzkovateľovi zbaviť sa svojej zodpovednosti (okrem § 441 OZ). Ak bola škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky, avšak k vzniku škody viedli okolnosti, ktoré nemajú pôvod v prevádzke, môže sa prevádzkovateľ svojej zodpovednosti zbaviť preukázaním, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Vynaložením všetkého úsilia, ktoré možno požadovať sa rozumie vynaloženie objektívne požadovanej miery starostlivosti, ktorú bolo možné za daných okolností vyvinúť, aby sa zabránilo vzniku škody a aby sa zmiernil jej rozsah. Vynaloženie miery starostlivosti sa skúma z objektívneho hľadiska vo vzťahu k priemernému rozumnému a starostlivému prevádzkovateľovi, ktorý by sa nachádzal za rovnakých okolností na danom mieste v danom čase, a teda vynaloženie všetkého požadovaného úsilia sa neskúma zo subjektívneho pohľadu zodpovedného prevádzkovateľa. Pokiaľ i pri vynaložení

starostlivosti, ktorú bolo možné za daných okolností spravodlivo požadovať, sa nepodarilo škodu zabrániť, možno takúto ujmu klasifikovať ako neodvratiteľnú. V prejednávanej veci žalovaná namietala, že vodič motorového vozidla C. M. nemohol predvídať okolnosť, že v mieste za križovatkou na obec N. na vozovke bude námraza, teda miesto s vyšším koeficientom trenia, ako na predchádzajúcom úseku vozovky, keď na vozovke bola vykonaná zimná údržba. Nemohol teda ani vyhodnotiť, že rýchlosťou 60 km/hod. neprejde bezpečne bez straty stability vozidla daný úsek vozovky. Žalovaná nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie vyplývajúceho z odôvodnenia (v bode 17.), keď súd konštatoval, že pod vplyvom tejto dopravnej nehody ďalší vodiči na danom úseku cesty následne primerane spomalili a k ďalšej nehode už nedošlo, a preto z uvedeného súdu vyplynul záver, že ktokoľvek pri rýchlosti 50 km/hod. a menšej mohol dopravnej nehode zabrániť.

15. V tejto súvislosti odvolací súd akcentuje práve predpoklad liberačného dôvodu v zmysle § 428 Občianskeho zákonníka, a to predpoklad hľadiska objektívneho posúdenia k vyžadovaniu vynaloženia objektívnej požadovanej miery starostlivosti. V zmysle citovaného sa prevádzkovateľ zbaví svojej zodpovednosti, ak preukáže, že škodu nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Tu odvolací súd prisvedčuje záveru súdu prvej inštancie, že žalovanej sa uvedený liberačný dôvod nepodarilo preukázať, keď priamo zo znaleckého posudku č. X/XXXX na základe odborného posúdenia znalec konštatoval, že vodič motorového vozidla mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by na danom úseku cesty jazdil rýchlosťou 50 km/hod. Uvedeným odborným záverom znalca je ustálené, že nie je naplnený predpoklad, že ani pri vynaložení všetkého možného úsilia nebolo možné nehode zabrániť, keď dopravnej nehode bolo možné zabrániť znížením rýchlosti na znalcom ustálenú rýchlosť 50 km/hod. Žalovanou namietaná skutočnosť, že vodič motorového vozidla C. M. nemohol predvídať, že v danom úseku cesty bude vytvorená námraza, nie je posúdením z hľadiska objektívneho, ale žalovaná v danom namieta hľadisko subjektívne, založené na subjektívnej možnosti alebo predpoklade konkrétneho vodiča predvídať možnosť dopravnej nehody v dôsledku vytvorenej námrazy na vozovke. Uvedenému svedčí i okolnosť zistená zo svedeckých výpovedí v civilnom konaní, ale aj z obsahu vyšetrovacieho spisu o tom, že po dopravnej nehode následne predmetným úsekom prechádzali aj ďalšie osobné motorové vozidlá, a však už zníženou rýchlosťou a daným úsekom prešli bez toho, aby došlo k ďalšej dopravnej nehode pri prechádzaní časti vozovky s námrazou. Uvedeným bolo ustálené, že nie každý vodič sa dostal do kolíznej situácie v uvedenom úseku v dôsledku neočakávanej námrazy, ale pri zníženej rýchlosti (znalcom stanovenej na 50 km/hod.) bolo objektívne možné daným úsekom prejsť bez nehody. Odvolací súd tak konštatuje, že žalovanej sa v konaní liberačný dôvod v zmysle § 428 OZ preukázať nepodarilo.

16. Pokiaľ sa týka námietky spoluzavinenia poškodeného zmysle § 441 OZ platí, že ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného bude ju znášať sám.

17. Všeobecne možno uviesť, že ak škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (§ 427 OZ), pričom príčinou vzniku škody boli okolnosti, ktoré nemajú pôvod v povahe prevádzky (§ 428 OZ), a zároveň skutočností, ktoré možno pričítať poškodenému, poškodený nesie zodpovednosť za škodu v tom rozsahu, v akom sa skutočnosti, ktoré mu možno pričítať, podieľali na vzniku škody, pričom v tomto rozsahu sa prevádzkovateľ zbaví zodpovednosti. V prípade čiastočného spôsobenia škody znáša poškodený škodu pomerne. Rozhodujúcim kritériom miery spoluzavinenia škody je posúdenie, akou mierou sa jednotlivé skutočnosti na strane prevádzkovateľa a na strane poškodeného podieľali na škodlivom výsledku. Spoluúčasť poškodeného na vzniku škody môže spočívať najmä v porušení pravidiel prevádzky dopravného prostriedku, či už dopravného prostriedku, povahou ktorého bola škoda spôsobená (napr. povinnosť pripútať sa bezpečnostnými pásmi), alebo iného dopravného prostriedku (povinnosť nosiť cyklistickú ochrannú prilbu mimo obce), alebo premávky ako celku (prechádzanie chodca cez cestu napriek červenému signalizačnému znameni na semafore, prechádzanie cez spustené železničné závory), prípadne môže ísť o porušenie povinností dodržiavania určitého štandardu starostlivosti tak, aby nedochádzalo k vzniku škôd.

18. V zmysle odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/197/2022 „spoluzavinenie poškodeného v zmysle citovaného ustanovenia (§ 441 OZ – pozn. odvolacieho súdu) (terminologicky skôr presnejšie spoluspôsobenie si škody poškodeným) znamená, že konanie (opomenutie) poškodeného bolo buď hlavnou a bezprostrednou príčinou vzniku jeho škody, alebo bolo jednou z príčin jej vzniku. Škoda totiž nemusí byť iba výsledkom konania škodcu, ale aj samotného poškodeného. V rozsahu, v akom sa sám poškodený podieľal na spôsobení škody, nie je daná zodpovednosť toho, kto

za škodu zodpovedá. Chýba potom jeden zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu, a to príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním škodcu. Pri úvahe o podiele na vzniku škody ide o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcu a o zvážení všetkých skutočností, ktoré prispeli k spôsobeniu škody. Zvažujú sa pritom všetky príčiny, a aj keď zákon hovorí o spoluzavinení, nie je forma zavinenia (úmysle, nedbalosť) podstatná, pričom nemusí ísť ani o porušenie právnej povinnosti na strane poškodeného. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na spôsobiť škody podieľal sám poškodený a teda v akom rozsahu nesie škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu po porovnaní všetkých príčin vzniku škody na strane škodcu, ako aj na strane poškodeného“.

19. V podanom odvolaní žalovaná namietala, že takýmito okolnosťami na strane poškodeného zomrelého G. B. bola tá okolnosť, že následne po tom, čo sa sám v rámci nehodového deja dostal v dôsledku nezvládnutia jazdy v časti vozovky pokrytej námrazou, sa v dôsledku svojho nedostatočne obozretného konania, nachádzal na takom mieste v blízkosti vozovky, v ktorom došlo k stretu vozidla vodiča C. M. s poškodeným, ako osobou mimo vozovky.

20. Odvolací súd v okolnostiach popísaných a namietaných žalovanou spoluzavinenie poškodeného zomrelého nevzhladol vzhľadom k tomu, že z okolností zistených v prejednávanej veci, ako i zistených v trestnom konaní, nie je možné konštatovať akékoľvek porušenie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov na strane poškodeného v čase bezprostredne po jeho dopravnej nehode v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka, ani porušenie zásad všeobecnej prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka, po tom, čo so svojim vozidlom sa v dôsledku stavu vozovky ocitol mimo vozovky, a ako osoba – nevodič, chodec sa nachádzal v priestranstve mimo vozovky, avšak v jej blízkosti. V konaní bolo šetrením zistené, že k stretu vozidla vodiča C. M. a poškodeného G. B. došlo mimo vozovky, v priestranstve kde bolo (najprv) motorové vozidlo G. B. v dôsledku nehodového deja vymrštené, teda v priestranstve, kde nie je rozumne objektívne očakávateľný stret chodca a motorového vozidla. Poškodený sa svojim konaním nedostal na vozovku, nenachádzal sa ani v bezprostrednej blízkosti pri nej, nevošiel do jazdnej dráhy motorového vozidla pohybujúceho sa po vozovke, nevytvoril žiadnu prekážku v jazde, či dráhe motorového vozidla C. M., a ani akýmkoľvek spôsobom sa nepodieľal na vzniku dopravnej nehody vodiča C. M.. Svojim konaním tak neporušil žiadnu povinnosť v zmysle § 66 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke upravujúcej povinnosti účastníka dopravnej nehody, a ani všeobecnú prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka. Okolnosť, či poškodený, t. č. zomrelý, mal na sebe reflexnú vestu, podstatná v otázke posúdenia nie je, nakoľko G. B. sa v čase stretu s motorovým vozidlom nachádzal pod úrovňou vozovky, a teda z komunikácie nebol viditeľný a viditeľný by nebol ani v prípade, či by reflexnú vestu na sebe mal alebo nie. Možno konštatovať, že okolnosť, že poškodený opustil vozidlo, s ktorým mal dopravnú nehodu, a s ktorým bol vymrštený mimo vozovky, a nachádzal sa v tom dôsledku v priestranstve v blízkosti vozovky, neznamená spoluzavinenie poškodeného na vzniku škody, t. j. na jeho usmrtení. V súčasnosti konanie poškodeného, jeho dôvody, nemožno nepochybné konštatovať, no rozumne však prichádza do úvahy a je logická možnosť, že keďže poškodený nebol v mieste dopadu motorového vozidla z vozovky viditeľný, snažil sa uvedeným spôsobom privolať si pomoc. Zároveň nie je možné konštatovať, že by tak konal spôsobom nevhodným, nebezpečným, ľahkovážnym, či dokonca v rozpore s ustanoveniami § 66 Zákona o cestnej premávke, nakoľko k stretu poškodeného s vozidlom C. M. došlo ešte v čase, keď nebol ani v bezprostrednej blízkosti vozovky a k stretu s vozidlom došlo v dôsledku neovládateľného pohybu vozidla zotrvačnosťou rovnako vymršteného mimo vozovku v dôsledku šmyku. V prípade, že G. B. nemal v čase bezprostredne po nehode k dispozícii mobilný telefón, je možné, že inú možnosť konania ani nemal. Ani súd odvolací v zhode so súdom prvej inštancie spoluzavinenie poškodeného v prejednávanej veci nevzhladol.

21. Pokiaľ sa jedná o výšku priznanej náhrady vzniknutej nemajetkovej ujmy, odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo dostatočne preukázané, že medzi žalobcami 1/ až 3/ existoval fungujúci vzťah najbližšej rodiny, keď žalobkyňa 1/ bola manželkou t.č. zomrelého G. B. a žalobcovia 2/ a 3/ sú jeho maloletými deťmi. V konaní bolo dostatočne preukázané, že mali vzájomne vytvorené silné citové puto v rámci dobre fungujúcich rodinných vzťahov a vytvárali harmonické rodinné prostredie. Stratou manžela a otca (maloletých žalobcov 2/ a 3/ došlo k nenávratnému poškodeniu rodinných väzieb a k závažnému narušeniu práva a žalobcov 1/ až 3/ na ďalšie rozvíjanie rodinných vzťahov a u žalobcov 2/ a 3/ došlo i k zásahu do práva na plnohodnotnú výchovu v úplnej rodine, výchovu a starostlivosť od oboch rodičov.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život. Súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie škodcu v dôsledku dopravnej nehody za vyššie popísaných okolností spôsobilo nenávratné pretrhnutie týchto väzieb a je tak neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/.

23. Občiansky zákonník, a ani iný právny predpis neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmejšia zo žalobného návrhu.

24. I keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou vôľou súdu, mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať.

25. Nemožno presne zistiť skutočnú ujmu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamena bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti.

26. „Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 89/97 z 28. apríla 1998, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 29/2001).

27. Odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch postupoval v súlade so zákonom, keď poukázal na všetky relevantné skutočnosti, ktoré zohľadnil pri určení nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedených právnych úvah, ktoré odvolací považuje za rozhodujúce pre tento prípad.

28. Pokiaľ žalovaná namieta výšku priznanej nemajetkovej ujmy prvoinštančným súdom, odvolací súd poukazuje na to, že prvoinštančný súd správne vysvetlil, aké kritériá vzal do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy a týmto záverom z hľadiska ich správnosti nemožno nič vyčítať.

29. Je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie žalobe žalobcov 1/ až 3/ nevyhovел v celom rozsahu, keď žalobkyňa 1/ ako manželka, žiadala žalobou pôvodne uložiť žalovanej povinnosť plniť titulom nemajetkovej ujmy sumu 24.000,-Eur a maloletí žalobcovia 2/ a 3/ žiadali uložiť povinnosť žalovanej plniť každému po 27.000,- Eur. Súd prvej inštancie žalobkyni 1/ priznal 18.000,- Eur a žalobcom každému po 21.000,- Eur, a vo zvyšku žalobu zamietol, pričom pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol na osobitnú okolnosť, ktorou bola závada v zjazdosti komunikácie, hoci v danom úseku cesty bola riadna údržba cesty zo strany správcu pozemnej komunikácie vykonávaná, avšak v mieste dopravnej nehody bola konštatovaná prítomnosť ojedinelej námrazy na vozovke. Túto okolnosť však súd nepričítal na zodpovednosť prevádzkovateľovi motorového vozidla, ani správcovi komunikácie, avšak ju zohľadnil pri určení rozsahu nemajetkovej ujmy, a to znížením žalobou požadovaného plnenia, resp. priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v nižšej výške. Žalobkyni teda súd prvej inštancie, ako manželke zomrelého

vo veku 24 rokov, priznal sumu 18.000,- Eur a maloletým žalobcom 2/ a 3/ sumy po 21.000,- Eur. I takto znížené plnenia náhrady nemajetkovej ujmy namietala ako neprímerane vysoké, keď poukázala na iné rozhodnutia v rámci rozhodovacej praxe slovenských súdov priznávajúce plnenia v nižšej výške. Tu odvolací súd akcentuje mimoriadnu individualitu okolností, za ktorých došlo v konkrétnom prípade k zásahu do osobnostných práv pozostalých poškodených a tiež individualitu rodinných vzťahov a pomerov na strane poškodených. Uvedené je potrebné zvýrazniť hlavne z dôvodu, že nie je možné náhradu nemajetkovej ujmy určovať podľa určitého vzorca, či šablóny, resp. určením aritmetického priemeru alebo jednoduchou komparáciou s inými obdobnými prejednávateľnými vecami. Okolnosti každej jednej súdnej veci je nutné vyhodnocovať individuálne, vyhodnotiac dopad straty poškodeného príbuzného, spravidla blízkej osoby na žalujúcich pozostalých poškodených v konkrétnostiach zisteného prípadu. V jednotlivých prípadoch ide o posúdenie individuálnych skutkových okolností, ktoré nemožno považovať za relevantné v iných veciach.

30. V prejednávanej veci bolo vykonaným dokazovaním zistené a ustálené, že žalobkyňa 1/ bola manželkou, toho času zomrelého a G. B., keď vo vzťahu boli spolu od svojich pätnástich rokov a manželstvo uzatvorili v roku 2019. Z manželstva sa im narodili 2 maloleté deti, s ktorými žalobkyňa ako matka po smrti manžela zostala sama a to vo veku 24 rokov. Žalobkyňa 1/ stratila manžela vo veľmi mladom veku a v dôsledku uvedeného je neprímerane skoro ochudobnená o vedenie nielen rodinného, ale i partnerského života a bremeno zodpovednosti za rodinnú výchovu dvoch maloletých detí, ako i za materiálne zabezpečenie rodiny v takto mladom veku musela pod ťarchou okolností prevziať sama na svoje plecia. K usmrteniu manžela došlo v čase, keď žalobkyňa študovala a manžel sa staral o materiálne zabezpečenie rodiny. V dôsledku tragických okolností tak došlo k nezvratnému a nenapraviteľnému zásahu v podobe straty najbližšej osoby u žalobkyne, ktorý zásah sa prejavil a konštantne sa prejavuje v zásahu do práva na rodinný život, partnerský život, taktiež je podstatne sťažená možnosť žalobkyne pokračovať v štúdiu a ďalej sa vzdelávať, keďže prioritnou sa pre ňu - bez akejkoľvek prípravy, či možnosti rozhodnutia - stala okolnosť materiálneho zabezpečenia rodiny. Odvolací súd teda vyhodnotil súdom prvej inštancie priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- Eur ako manželke vo veku 24 rokov s dvomi maloletými deťmi, keď zosnulý manžel zabezpečujúci materiálne zázemie pre rodinu mal v čase úmrtia 27 rokov.

31. Pokiaľ sa týka maloletých žalobcov 2/ a 3/, týmto súd prvej inštancie so žalobou požadovanej sumy 27.000,- Eur priznal plnenie náhrady nemajetkovej ujmy každému po 21.000,- Eur. V prípade žalobcu 2/ mal. E. B., jedná sa o maloleté dieťa, ktorý stratil otca vo svojich troch rokoch, teda v období raného detstva. Svojho otca si maloletý uvedomoval, mali vytvorený silný rodinný vzťah. Všetci žalobcovia so zomrelým G. B. viedli intenzívny rodinný život, ich vzťahy boli harmonické a dobré a žalobca 2/ tak sa musel so stratou otca, ktorú si nepochybne uvedomoval a uvedomuje, vysporiadať v rámci svojich rozumových a emočných možností, avšak počas obdobia temer celého detstva je o prítomnosť a rolu otca ochudobnený. Obzvlášť má uvedené význam pri naplňaní role otca vo vzťahu syn - otec, keď ako v detstve, ani v období dospievania či dospelosti žalobca 2/ svojho otca už nezažije a nedobrovoľne a definitívne tak stratil vzor mužskej role v rámci rodinného a partnerského spoluzitia. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že určitý mužský vzor, resp. mužskú rolu, zohráva v dôsledku nehody subsidiárne i starý otec, čo má pre žalobcu 2/ nepochybne veľký význam, avšak rola otca je pre žalobcu 2/ (ako i pre maloletú žalobkyňu 3/) nenahraditeľná a nezastupiteľná. Sumu 21.000,- Eur pre žalobcu 2/ odvolací súd preto vyhodnotil ako primeranú.

32. Totožný záver prijal odvolací súd i smerom k žalobkyňi 3/, ktorá mala v čase dopravnej nehody a v čase úmrtia 11 mesiacov, a teda je zrejmé, že v ďalšom období svojho detstva a ďalšieho života bude ochudobnená o život v plnohodnotnom rodinnom prostredí, zahrňujúc výchovu a starostlivosť ako matkou, tak i otcom a celú výchovu bude musieť zabezpečiť matka maloletých za pomoci ostatnej rodiny. Vzhľadom na mimoriadne útlý vek žalobkyne je pravdepodobné, že na svojho otca nebude mať žalobkyňa 3/ ani žiadnu spomienku. Je možné uzavrieť, že žalobkyňa 3/ si za svojho života rolu rodiča - otca zažila minimálne a o vzťah otec a dcéra bude nenávratne ochudobnená. Súdom priznaná suma 21.000,- Eur nie je pre žalobkyňu vo veku v čase dopravnej nehody 11 mesiacov a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo veku 5 rokov neprímerane vysoká, a to i v porovnaní s ostatnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov.

33. Ako už bolo uvedené vyššie pri posúdení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd každú prejednanú vec posudzuje výsostne individuálne, avšak pre úplnosť v zmysle nálezu Ústavného súdu

SR III. ÚS 288/2017, publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 46/2017, odvolací súd poukazuje i na svoju ostatnú rozhodovaciu činnosť, keď konajúci Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutím sp. zn. 15Co/42/2022 zo dňa 22. 02. 2023 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobcu ako druhovi zomrelej po dobu 14 rokov, z toho 6 rokov žili v spoločnej domácnosti a mali spolu dieťa vo výške 20 000,- Eur a maloletému žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000,- Eur, keď zomrelá bola matka maloletého, na ktorú bol silno citovo naviazaný.

Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/5/2022 zo dňa 24. 03. 2023 bola priznaná žalobkyni (5/), ako dcére náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000,- Eur za stratu matky, u ktorej sa po smrti matky začali objavovať psychické problémy, výpadok reči, zmeny správania, nadobúdajúce rysy autistického správania, pričom do jej smrti bol psychomotorický vývoj žalobkyne (5/) v norme.

Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/21/2022 zo dňa 31. 03. 2023 bolo manželke (žalobkyni 2/) priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku upadnutia manžela do trvalej bdelej kómy v dôsledku dopravnej nehody v sume 20.000,- Eur, keď s poškodeným prežila v manželstve 50 rokov a plnoletej dcére poškodeného dopravnou nehodou sumu 10.000,-Eur.

Rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/29/2022 zo dňa 11. 10. 2022 bola žalobkyni 1/ ako manželke priznaná suma 18.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v manželstve so t.č. zomrelým prežila 30 rokov.

Uvedené odvolací súd uvádza doplňujúco, nakoľko dostatočný prehľad ostatnej rozhodovacej činnosti slovenských súdov a jej komparáciu už vykonal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí.

34. S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovanej ako nedôvodné a z dôvodu vecnej správnosti rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku I. potvrdil ako vecne správny.

35. Výrok II. rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, odvolaním žiadnou zo sporových strán napadnutý nebol, a preto v tejto časti nadobudol účinky právoplatnosti a výrok II. nebol predmetom odvolacieho prieskumu odvolacieho súdu.

36. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania. Súd prvej inštancie postupoval podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a i napriek tomu, že žalobcovia neboli v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy úspešní v celom rozsahu, rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, a preto v súlade s jestvujúcou judikatúrou (nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 475/2018), čiastočný neúspech nemal vplyv na posúdenie priznania plnej náhrady trov konania voči žalovanému. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd potvrdil i závislý výrok III. o trovách prvoinštančného konania.

37. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalovanej, táto nebola úspešná ani čiastočne a rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil v celom rozsahu. Procesný úspech v odvolacom konaní tak v plnom rozsahu prináleží žalobcom 1/ až 3/, ktorí sa k odvolaniu žalovanej vyjadrili prostredníctvom právneho zástupcu, a teda im v súvislosti s odvolacím konaním trovy preukázateľne vznikli. Odvolací súd teda uložil procesne neúspešnej žalovanej v celom rozsahu povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov konania.

38. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).